

AusttjardavirkjanirORKUSTOFNUN
MÁLASAFN

442.4/Bundur

Yfirlit

- 221 12:91 Fjardararvirkjun (Seyðistírdi.)
 " 281 Grimsarvirkjun
 " 91 Lagartossvirkjun
 " 91:195 Gilsarvatnavirkjun
 " 91:281 Rangarvirkjun
 " 281 Miðhúsaarvirkjun
 " 6:221 Fiskilækjar- og Gilsarvirkjun hjá Eidum
 " 100:281 Eyvindararvirkjun
 " 281 Gilsarvirkjun í Hjálpleysi
 " 91 Urriðavatnsvirkjun
 " 13 Grundararvirkjun (Fáskrúðfirði)
 " 17 Þverarvirkjun (Eskitírdi)
 " 83 Búðararvirkjun (Reyðarfirði)

Hengitossa'
 Norðtjardara'
 Faqróðalsa'

Stórvirkjanir

Yfirlit yfir virkjunarættlanir
og athuganir á Austfjörðum.

Í yfirliti þessu er taldað ættlanir þær, sem gerðar hafa verið um árið á orkuveituvæði Austurlands (þ. e. Fljatsdalshraði og fjöðrunum seyðisfjöldi að Fásleysfjöldi). Yfirlit þetta er að mestu upptalningu á hinum einstöku vatnsföllum með lauslegri lýsingu ættlanna veitjunnatilhögnanna. Ættlanir þessar eru gerðar á ymsum tímum og kostnaðartölur þeirra eru því að meira eða minna leyti ódnarverðar. Af þeim sökum hafa þær ekki verið teknar um í yfirlitið, en það er víðan stafkostnaði síðustu ættlanna Sigurður S. Thoroddsson, um veitjunnir Gunnar, Fláðar og Lagersoss, vísar í greinargerð hans og meðfylgjandi yfirlitstekni Raforkuláskrifstofunnar.

Við hvetja á einu stigi málmunnar raforkuláskrifst. og með því vísar í skýlasafn kemur, þar sem ytarlegri gögn og ættlanir eru fjóni verði.

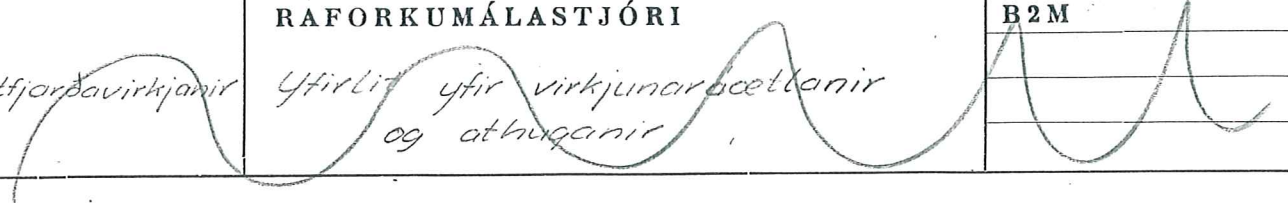
Ennig er til hægðaranna gefið allra helstu teikninga, sem fylgja ættlunum og vísar í þunnitannum raforku-

málastjóra (Fmr. -) og Sigurðar S. Thoroðd
sens verkæðungs (A- og L-).

Það er miðlægt viljanlegur afli er rétt að
henda á, að upplýsingar um rennandi refs
aftart verid af mjög slánum slánum.
þessa áællaninnar vora gæðar, og ein
raunar ein, sökum þóðar atkugunarsáa
• Ber þu að tala þar töilus með
varid, og verðandi in viljum Fjóðara
og, Gvinnar vísart ~~ad þu leyft~~ i
skipskur um verurkurt.

Austfjörðavirkjanir

Yfirlit yfir virkjunarættanir og athugasir

A

Fjardararvirkjun (B2M 72:91)

Á árinu 1946 gæðu þeir Háskuldu Baldurinn rafmagnshöfðingur og Sigurður Thoroddson verk-
höfðingur, á vegum raforkumálastjórnarmannafélagsins, áætlanir um nýtt rafmagnshöfðingur og stöð
virkjanir á Austurlandi.

Virkjun Fjardarar byggðist að mestu á
stærðeldri vatnsmidlu í Heidarvatni. Gert
er þá ráð fyrir að hella vatnsloft um
10 metra, en við það fengist vatnsgegnir
sem rúmadi 8,4 milj m³ af nýttilegu
vatni. Inntaksstíflur voru fyrirbyggðar á
tveim stöðum Efri-Staf og Nedri-Staf.
Milli Heidarvatns og Efri-Stafs falla tveir
ár í Fjardarar að summan, sem í
áætluninni nefnast þessi I og þessi II.
Þessi II fellur þó í árna nedan við
stíflustöði á Efri-Staf en gert er ráð
fyrir að hún sé stíflud og veitt í
uppistöðu ofan við Efri-Staf með um
400m langri leiðslu.

Áætlaðar veltunarmagnir eru alls
þetta.

A. 6700 kw.

Ráðgezt er að gera um 6 m háa stíflu á Efri-staf og fengist við það uppi-slada, sem rennar um 380.000 m³ af nýtilegu vatni. Viltjád yfði í erim lagi niður á laglendi, þar sem stöðvarhúsi-slæði yfði vald skammt þá niðarandi stöðvarhúsi. Samandögd pipulengd yfði þá um 5500 m, en fallhæð 515 m.

B. 6300 kW

Heidarvatni er stíflað með 1 m lengri stíflu en að ofan getur, og fest við það vatnsgeymi að stærð ca 17 millj m³.

Stíflað yfði á Efri-staf eris og við tilhögun A, en þar viltjád adenis 177 m fall með 1980 m lengri pípu.

Stíflað yfði svo eris í Nedri-staf og viltjád 325 m fall með um 3000 m lengri pipulínu. Áin yfði þannig viltjád í tuennu lagi 2150 kW á Efri-staf og 4150 kW á Nedri-staf.

C. 4150 kW

Viltjómurinn yfði háð eris og við tilhögun B. en viltjómur á Efri-staf sleppt.

D. 2150 kW

Erís og við tilhögun B. en viltjómur á Nedri-staf sleppt.

'Aðtlanir þessar voru underskaddar í nóvember 1948 (og fallist þá stafurkostnaður virkjananna sem hér segir:

6700 kr	Tilh. A	20,5 millj. kr	3060 kr / kr
6300 --	" B	19,3 -- --	3060 kr / kr
4150 --	" C	14,0 -- --	3370 kr / kr
6300 --	" C+D	20,0 -- --	3180 kr / kr

Með þessum áætlunum fylgja 12 blöð; teikninga Sigurðar Thoroddson (A 402, A 438, A 437, A 439, A 379, A 441, A 444, A 440, A 428, A 443 og A 427)

'Árið 1951 gerðu þeir Guðmundur Mattarson og Sigurður Thoroddson þunnáætlunir um virkjun Fjardar á undangegnum málningu og nánar athugun á staðhættum, sem þannig kváðar voru af S. Thoroddson.

Virkjunaáætlunir voru alls fjórar, og voru þeirra getið lauslega hér á eftir.

I. 600 kr

Gett var ræð fjúrir að stífla á Nedri-Staf í 350m hæð. Með um 1540 m langri pípu fest þá 205 metra fallhæð en jafurþamt ^{er} reiknað með að minnstaðis orkuskipti í Fjardar á gæti starfað á þann.

II. 1000 kr

Samma stífla og fall og við Tilh. I

er talið nauðsynlegt að gera ræð fjöri
 aukinni miðlum í Heiðarvatni og talið er
 tilhita til þess í kostnaðaráætlun, en
 sá leið er mjög lauslega áætlað.

III. 1000 kw

stífla á Nedri-staf enis og við til-
 högun I. Þrjúvatnspípan er um
 3160 m löng og fallhæð 340 m

IV. 1200 kw

gest er ræð fjöri sömu stíflu og
 falli og við tilhögun III.

Sambærnt endurskoðun á kostnaðaráætlun
 áætlast kostnaður við afantalda verkefni

Tilh.	I.	600 kw	7,45	mily	kw	12400	kw/kw
—	—	II	1000	—	10,4	—	10400
—	—	III	1000	—	10,6	—	10600
—	—	IV	1200	—	12,6	—	10500

Með þessum áætlunum fylgja 9 teikn-
 ingar (A 754, A 755, A 756, A 757, A 758,
 A 759, A 760, A 761 og A 762)

15. desember 1953 gerði Sigurður Thóroddsen
 gest áætlun um 2400 kw virkjun
 í Fjandara með stíflu á Nedri-staf
 og 340 metra falli og með (eða án)
 aukinni miðlum í Heiðarvatni. Þessar
 áætlun fylgja 6 teikningar (A 1033-1036-756-757-

MSK-1037).

Undanfarið hefur verið unnið að endurskoðun og samræmingu á kostnaðaráætlunum um Fjarðarásirteigum. Alls hafa komið fram þrjár mismunandi tillögur um stíflu á Heðmi-Staff, þ.e. að stífla ^{vep} í 350, 349 eða 347 metra hæð. Um miðlun í Heðarvatni hefur verið reiknað með aukningu á miðunandi miðlun ($2 \cdot 10^6 \text{ m}^3$) í $5 \cdot 10^4 \text{ m}^3$.

Raforkumálaskrifstofan hefur látið gera skrá yfir kostnað við 6 mismunandi útlýmanastæði (3500, 2400, 2000, 1650, 1350 og 1050 kW) með mismunandi stífluhæð og miðlun eða alls 32 mismunandi tillögum. Vardandi stafrú-kostnað úrskot í meðfylgjandi skrá (Fnr 2325)

Grimsvirkjun. (BEM 281)

Í eigstmannefni semandi 1949 voru gerðar athugasemir og mælingar á nokkrum fallvötnum á Fljótaldalsheradi að tilhefnum raforkumálsterftafunnar. Meðal þessra fallvatna, sem athugað voru, var Gvinsá í Skriðdal. Árin 1950-51 voru gerðar þrjú áætlunir um virkjun Gvinsá sem byggðust á eldri uppdrætti Sigurðar Thoroðsson af Gvinsáþossi og málverfi (Fnr. 1307). Væðing þessum áætlunum lýst lauslega hér á eftir.

Framáætlun um 670 kW.

Gest var ræð fyrir að stífla mæltan afan við fossbrúna upp í 84,0 metra hæð (yfirfallshæð) þrjúvatnspípan yfir um 100 m löng og þenjst þá um 23 m fallhæð. Stöðvarhúsi var valinn staður midan í gljúfirum á vesturhalla áininnar.

Framáætlun um 500 kW nedanjarðarvirkjun.

Gest var ræð fyrir mjög lágru vintarsstíflu á fossbrúnni. Lóðrétt aðrennsliðing verða í vintarspró að velduhúsi, sem er nedanjarðar en stöðvarhúsi með rafala og tilheyrandi afanjarðar. Framrennsliðing verða um 20 m löng og ~~gest fyrir neðan~~ ~~var ræð fyrir~~ að myla um 11 m fallhæð.

Frumáætlun um 600 kv virkjun (Tilh. II)

Gest var ráð fyrir að stífla upp í 67,5 m hæð (yfirfallshæð). Frá innviðsþró er um 65 m langur opinur stædur og þá stædurda um 30 m löng stálþipa að stöðva-húsi, sem stædur midri í gylfjum. Fallhæð yfir þá um 22 m.

Tekningar sem fylgja þessum áætlunum eru ^{frá} Fr. 1394 - 1397 inkl.

Sunnari 1952 gæði Sigurður Thoroddson veifþæðingur mælingar af smiddal vegna vartanlegra virkjunaráætlana (Fr. 1986 - 1988 inkl.).

Fyrsta áætlun hans um virkjun Grimsá er frá jan 1953.

Stífla á Fossvinn 1350 kv.

Á áætlunum er rætt um þrjú stíflustödi sem til opinna kanni þ.e. á Fossvinn, við ofa Eldvarp og við stæð. Mælt er með stífla á Fossvinn og er kostnaðaráætlun gæð um þá virkjun.

Stíflað yfði upp í 88 m hæð (yfirfallshæð) með um 290 m langri stíflu. Stöðva-húsi yfði neðanþjóðar og að þrjú kanni 29 m löng aðrenslisgöng er þríværslis-göng yfði um 13 m löng. Með meðal-fallhæð um 27,5 m er gest ráð fyrir að

útlýa 1350 kkr (Teln. A 914-923 innl.)

Stífla á Fossváin 2400 kkr.

5 desember og janúar síðastliðin hefur Sigurður Thoroddsen gert áætlunir um 2400 kkr útlýanir með stífla á Fossváin, alls 6 mismunandi tilhugunum. 5 þjófum fjórðu tilhögunum er gert ráð fyrir að stífla á Fossváin upp í samrædd ráðgert var í áætlun um 1350 kkr útlýun, en miðla í sérdráttunni frá 5,3-11,8 míli m². 5 tveimur síðustu tilhögunum frá jan. 154 er lúis vegar gert ráð fyrir lágru stífla á Fossváin, 4,3 míli m² miðla í sérdráttunni, ^{áðan} 0,4 og 0,7 míli m² miðla við vöð. 5 þessum tveimur síðasttöldu tilhögunum erði niðr fallhöð um 25,5 m. (Teln. A 1038-1041 innl.)

Stífla við Eldvásp 2400 kkr

5 janúar síðastliðnum voru gerðar áætlunir um þrjár mismunandi tilhugunir við útlýun Grimsa með mintaksstífla við Eldvásp.

5 Tilhögun I er Grimsa stíflud við Eldvásp upp í höð 90,7 m (yfirfallshöð) en þaðan erðu um 630 m löng í-ð-göng að Gilsá, sem einnig erði stíflud í höð 89,7 m. Stöðvarhúis erði meðanþáðar

með um 50 m löngum aðrennslisgöngum og 40 m löngum þárennslisgöngum í Gnisa við árnót. Gest er réð fyrir að myta þannig vatnsmagn Gnisa og Gilsa með um 30,4 m meðalfallhæð.

Tilhögun II gæti réð fyrir samdráttar stíflu í Gnisa við ofra Eðvarp og um 500 m löngum þárgöngum að jöfnum þá, sem sprengd ydi niður í kassid. Þáðan ydi um 60 m löng aðrennslisgöng að stöðvarkúsi sem er neðanjarðar og 40 m löng þárennslisgöng í Gnisa neðan við fossinn. Nýttanleg meðalfallhæð ydi þannig um 30,4 m.

Tilhögun III gæti réð fyrir sömu stíflu og áður er um 30 m löngum aðrennslisgöngum og 650 m löngum þárennslisgöngum þá stöðvarkúsi sem ydi neðanjarðar. Nýttanleg fallhæð er 30,4 m að meðaltali.

Þó öllum þessum tilhögunum er gest réð fyrir að myta í slandi vatni 4,3 millj. m³. (Teikn A 1049-1053 untl)

Raforkumalastofan hefur látið gera skrá yfir kostnað við mismunandi vorkjarnastandir (3500, 2400, 2000, 1650, 1350 og 1000kw)

Þó þessum áttalunum er gest réð fyrir

ad stíflað sé á fossbrúnn, þar sem þvar
mismunandi stíflukæði koma til greina.
Reiknað er með öðru tveggja, engri mieldum
utan inntakslans eða 17.10 m³ mieldum
í skorduvatni. Alls nær stöðun yfir 24
mismunandi tilhagarni (talu þar 2323).

Lagarfossvirkiun. (BZM 91)

6700 kW (1946)

Í áætlun þeirra Hóskuldar Baldurssonar og Sigurðar Thoroddsen frá árinu 1946 er sett um virkiun lagarfljóts.

Gest er ríð fjöri að stífla Fljótið um 200 m ofan við austri fossbrúna. Stífla þessi var einnig fjörlingur sem var yfir Fljótið. Ímuntalespró yfri sprengd um í vesturbarðanum en þaðan yfdu tveir um 100 m langar stálpirur að stöðvarhúsi. Með um 15 m falli var þannig ríðgert að virkja 6700 kW. Áætlunin var endursk. 1948

Teikn (A 420-421-422-426)

3500 kW (1953)

Í desember 1953 gerði Sig. Thoroddsen áætlun um 3500 kW virkiun.

Ríðgert er að stífla útrennslid í stöðvarhúsi með grjótfullingum skálhelt út í tanga að austanverðu, en tanga þessi yfði sprengdur niður þannig að þar myndast rás fjöri framhjárennslid. Stöðvarhúsið yfði sprengt niður í vesturbarðanum skammt frá stíflu en þaðan kemur um 400 m löng þrénrenslisgöng í lagarfljót. Með um 16 m fallhæð er þannig gert ríð fjöri að virkja 3500 kW.

(Teikn A 1023-1024-1034-1035)

Gilsárvatnavirkjun (BZM 91: 195)

Þó greinat gegð þeirra Sig. Thoroddren og Hóel. Baldurinnar um Austjörðaveitu frá 1946 er áætluð um viltjun Gilsárvatna byggð á málningum Raforkumálaskrifstofunnar. Á bláði A 377 (skr. upplátt Fnr 722) er yfirlitsmynd með stíflustöðum og skurðum. Bessartáa^{ndi} ~~er~~ stíflur þar sem hún kemur í Gilsárvatnum. skurður ~~er~~ grafinn milli þeirra Gilsárvatns og Eyraársvatns. Pipunintak ~~er~~ ^{ndi} við Eyraársvatn og pipan lögð þar afan heidina að Egilsstöðum í Nordurdal, þar sem stöðvarhúsi ~~er~~ ^{var} fyrirkjald. Fast með þessum um 512 m fallhæð með 3850 m langri pípu. Auk yfirlitsstífls í Bessartáa og nintakstífls við Eyraársvatn er 5 stíflur sennan við Gilsárvatn. Stífls er allar jaðrstífls er yfirlit í stenslreyru samarlögð lengd þeirra yfirlit um 4,7 km og mesta hæð 6,5 m. Gest er ríð fyrri að rífta um 1,2 m vatnsbotnum um sem að þáðregnum í gafi ríðlega 10 millj m³. Fyrirkjald ~~er~~ þannig að viltja 6700 kw. Áætluð var endur-
skurðin árið 1948.

Teikn (Fnr 722, A 377 - 373 - 375 - 376 - 374 - 393)

Rangárvirkjun (B2M 91:281)

'5' áður nefndari greinargerð um austfjörðaveitu er sett um virkjun Rangá (Sandá) og gæð kostnaðarágisfun um virkjun. Fyrirhugað er að stífla Rangá þar sem hún rennur í Sandvatni, jöngöngur ^{verdi} gæð í Sandvatni gegnum grasöxl, en þar tæki við þrjúvatnspípa, sem ríki niður fyrir Fjallssæl, þar sem stöðvarkúri yði valmi stöður. Meðum 1,5 km löngum göngum og 3ja km langri pípu ferjist ca 430 m fall. '5' áætluð er gætt ræð fyrir að með 5m vatnsbondsþrengingu í Sandvatni nægi geyma um 15 milj. m³ og virkja þannig 4000 kw. Var hún áður um kostnaðarágisfun að ræða, þar sem málningar voru engar fyrir hendi.

Sumarið 1949 var hinsvegar mælt fyrir virkjun samkvæmt áfanggreindari tilhögun, en ekki mun hafa verið umrætt í þessu málningum.

Á sama tíma var einnig mælt fyrir virkjun nedsta fallsins í Rangá, ofan við Bataberg (Teikn Fnr. 1271). Frá þessum málningum er greint í skýrslu um athugun á virkjunarskilyrðum í nokkrum fallvötnum á Fljótsdalshéiði, (dags. 5.4.1950),

þá sem einnig er rétt um vitjun meðta falls-
ins. Talið er að tveir tilhagarnir leanni
til greina. Með hinni fyrri fest um
140 m fall á 1400 m er efri hluti
þrúskæðis er talinn slæmur. Stífla þrústi
allt að 12 m til að ná þrúinni upp
in gífrinni. Með seinni tilhöguninni er
gert ráð fyrir að stífla 600 m neðar og
þengist þá 75 m fall á 700 m, með
nunn lagi stífla. Um miðlun í Sand-
vatni er sagt, að miðlunarmiki yrðu all-
degt, ef hálka ætti vahnstæð mikið.

Um vitjunarmöguleika er annars talið
aðriett: „lauslega áttlað viðist, að
með því að hálka um 1,6 m í Sandvatni
mætti með samilegu öryggi vitja 600 l/sek
afan við Bítaslúg. Herra fallið 140 m gaf
þá um 570 kw en 70 m fallið um
300 kw. Hvat þessara vitjana sem vörn,
yrði mjög djúf miðað við vestafloppaða.“

Miðhúsaðrvirkjun (BZM 281)

Sumarið 1934 mældi sig. Þoroddsson veirfu fyrir veiryum í Miðhúsað (uppdráttur A 151).
Veturinn eftir voru gerdar kortmáðar-
áætlunir um veiryum 15-45 km fyrir
fyrirlingada Hjaltevísvinnustöð.

Árið 1949 var mælt fyrir veiryum í Miðhúsað
með það fyrir augnum að veirja fallið
frá Fordagafossi niður á láglandi. Þáttur
var gerð árið 1950 og veður veiryumal. Til-
kögnun lépt lauslega hér á eftir.

Gestur var mælt fyrir að árið sé stíflend
mínimum 200 m fyrir ofan Fordagafoss,
þar sem áin rennur í tveimur kvíslum.
Stíflur eru þrjú tólar samtals um
37 m langar en mesta hæð um 3,6 m.
Fyrirvatnspípan yfir alls um 1600 m
löng og fest þá um 240 m fallhæð.
Fyrirlingad var þannig að veirja 470 km.

Teikn (Fnr. 1257-1285-1295-1300)

Á áætlun er tekið um að e.t.v. megi
milla í tveimur vötnum sem eru á út-
kamsvæði ávinnu, en aðstæður séra
óþann aðal.

Eiðaskólavirkjanir (BZM 6:281)

Á árunum 1934-35 gæðu þeir verkfræðingarnir
 Jakob Eriðsson og Sigurður Thoroðsson áætlanir
 um virkjanir Fiskilækja og Gilsa yfir
 Eiðuna fyrir Eiðarsála.

Alls var gæð áætlanir um 6 virkjanir
 tilhagarnir 30-70 kva, þar af 2 í Gilsa
 Gætt var ráð fyrir að stífla Gilsa rétt
 ofan við ofri fossinum. Með um 200 m
 langri þrygivatnuspípu fangist þá 15-17 m
 fallhæð (eftir stífluhæð) og 60-70 kva

Um Fiskilæk eru gæðar 4 minnirandi
 áætlarnir. 5 þremur minnum fyrsti er
 gætt ráð fyrir að reita í Gilsa í
 Eiðalæknum. Vatnsbead Eiðavatns er
 ræddur um ca. 2 m með þremur stíflum,
 í Fiskilæk og í lögðum, sem eru runnar
 við hana milli Eiðavatns og Lagafljóts.

Þá Gætt er af gæðar síðan ráð fyrir að
 minnari sé í annarsverri lúna þriggja
 stíflna. Með þeirri fest 10-12 m fallhæð
 og um 65 kva. Eiðarta tilhögun gætt
 ráð fyrir að í fyrsta áfangi sé
 einungis virkjun 30 kva er með mögulegri
 aukningu síðar. Eins og tekið er vörð
 síðan virkjun 56 kva í Fiskilæk.

Árið 1949 voru virkjunarskiðir í Gilsa

atlungu nána. Þá áður nefndin skýrðu
þá 5.4. 1950 segi svo. "Athugið er væn
evidenámöguleika í Vestdalsvatni og
fall Gilsa mælt á 4 km kafla ofan
við Gilsasteig. Miðlungsrikið er
gott í Vestdalsvatni, en miðlungsrikið
er í Gilsa svo lélegt, að erfið þætti
taka að gera þar nákvæmar mælingar.
Á fund sinni um Austurland sunnudag
1953 atlungu sig. Thorsoddur Gilsa og
segi. "Hugsanlegt er að stífla Gilsa
á Vithéandi þar sem hún fellur í slípið
utan við Gilsasteig. Aukna veituna í
Eiduvatni og miðlun í þess. Tel ég ólíklegt
ólíklegt að þarna megi veitja allt að
200 kW." (Helstu veitningar A-46-52 mld)

Eyvindarárvirkjun. (BZM 100:281)

Um virkjun Eyvindarár munu engar heillegar áætlanir kafa verið gerðar. Til og upplýttur af Eyvindarárformi gerður af sig. Thoroddur 1938 (L-86) og upplýttur af Eyvindarár með áteiknaðri virkjunastillingun (Fnr 446) þar sem gert er ráð fyrir að rífta um 11 m fallvæð með um 135 m langri pípu línu, en upplýsingar um afl vantar. Lausleg kostnaðaráætlun um virkjun Eyvindarár (400 kW) var gerð árið 1951 þar sem gert er ráð fyrir að virkja $2,1 \text{ m}^3/\text{sek}$. Fyrirhugað var 17 m há stífla en að öðrum leyti vantar upplýsingar um virkjunarástöðu.

Sumarið 1953 atkundaði sig Thoroddur virkjunarástöðu í Egilsstaðastöfi, en taldi að mælingar þyrftu að liggja fyrir, áður en sagt yrði um möguleika.

Virkjun Gilsar í Hjálpleysu (BGM 281)

Áður hefur verið talið um að eini tillögum um virkjun Gvinsar gæði ræð fyrir að Gilsa yrði stíflud um leið og Gvinsa og þar myttar í einu orðunni. Einnig hefur komið til tals að gera sérvirktum í Gilsa sem hjálparvirkjun fyrir samtandlega virkjun Gvinsar í þegar um vattuskant er að ræða. ^{stærðbílavirki, um viðhæva,} Sigurján Þrast vetturmelningamann hefur gætt lauslegan uppdrátt af Gilsa og gætt ræð fyrir að stífla meðli kanna um 1000 m ofan við brúna. Með samtandlega 1000 m langri pípu þingist þannig um 60 m fallræð. Þá talið er að þannig meðli virkja um 400 kw. (Teikn ^{För} 2062)

Sig. Þrast hefur einnig gætt lauslegan uppdrátt af Hjálpleysuvæðna með miðlum fyrir augum. (Teikn 2139)

Samræmið 1953 atkynaði Sig. Þoroddson aðstoðu við virkjun Gilsar og taldi ána að þú leysti þessaliga að minn hefði að rennsli að miðlu leysti um leið og of uppsprettu en að um miðlum væri ekki að ræða.

Urriðavatnsvirkjun. (BZM 91)

Þ skýsli þeirra Sigurðar Thoroddsen og Hörstuldar Baldursson frá 1946 er minnst á virkjun Urriðavatns.

Gest myndi þá reid fjöri að virkja vatnið niður í Lagarfljót. Málninga voru fjöri rendi (Uppdrætti s. Th. L. 124 og 122) Fergist þarna um 20 m fall og allt að 670 kva, en engin áætlun var gerð.

Grundararvirkjun (BZM 13)

Árið 1929 var byggt vatnsaflstöð fjöri Búdakauptun í Færðisfjörð við Grundara ca. 1,5 km innan við kaupstaðið. Rafstöð þessi er um 85 kva. Stíflan er í miðri fjallsklidinni og vitgjúð fallhæð um 93 m. Strax þá byrjum varð vart við tilfinnanlegan vatnshætt og leyd svo sammt að þessu, að stöðin náði alls ekki tilgangi sínum. Síðar (árið 1937) var reynt að reida bát á þessu með því að veita vatni í kirkjubálsá í um 1500 m löngum pípu. Með þeirri réðstöfum var stöðinni þá engin vegja tryggð nægilegt vatnsmagn til að stíla fullni osu.

Í janúar 1953 var gert áætlun um
virkjun Grundarvíki byggð á málningum
þá hraustinn áður. Gert var mið
þynni að stífla ofan við fjallsteinna
og fergist þá um 264 m fallhæð með
960 m löngum pípu. Velar slúður settar
í gamla stöðvarhlúsir. Virkjanlegt afl
var áætlað 80 kW.

(Tíðni Fmr 1849 og 1850)

Þverárvirkjun (B2M 17)

Árið 1938 var gert áætlun um virkjun
þveráanna í Esliþingi af Sigurði Thoroddsen
gert var mið þynni að stífla þverá
þennari og veita úr kemmi í um
350 m löngri pípu í þverá yftri, sem
yfir stíflud í miðft um 200 m
ofan við bunn. Með um 1385 m löngri
pípu var þannig fyrirhugað að reifta um
419 m fallhæð og miða virkjun við
200 kW

(Tíðni A 235 - 247 innl)

Bíðararvirkjun (B2M 83)

A árinum 1929-30 var reist 130 km vafsa-ⁿafstöð mid Bíðara Reyðarfjedi. Þ mýrmi suinadals var lúgð steinsteypt stífla og var mesta héd kemur 5,5 m. Héd mun 1100 m langur pípur að stöðvaskúsi, sem stendur í gili ofan mid svo nefnda Baldagardiseyri jöklarst þannig 130 m fallhæð. Vatnaflöðin var endurbett árið 1948 og voru þá settar niður nýjar 400 km vélar.

Þá er vest að geta þess að mun ymsu fleiri af véfum verið reytt, þar sem vitjumannögulára gætu verið fyrir landi t. d.

Hengifossa, sem rennur í kajafljóti, Hef stíflað. voru í mun 520 m héd yfir fjó, þengist mun 480 m fall með 3000 m löngum pípum. Útkamsvæði er mun 58 km² og miðlamsræðið öllu að vera í Hengifossavatni og e.t.v í fleiri minni vötnum.

Nú sidartelidid munar (1953) atlungadi Sigurður Thoroddson Nordfjardara en faldi engan vitjumarstad nýtiligan. Þá atlungadi hann einnig Fagradalsá

þar sem um fella niður í Eyvindar-
dal. „Aframlissæði er um eða yfir 20 km²
Fall 80-90 m á um 900 m þéttleiki.“

Ad niður má geta þess, ad Sigurður
Thoroddson hefur sent lauslega athugasami
á stöðingum til sum stórra vatnsafls-
virkjana á Austurlandi en hér hafa
verid neftar. Byggjast þar þó adenis
á hefningsráðsupprættum af landinum.
Ef reiknad er með þeim möguleika ad
gera löng þingöng til ad veita vatni
ad virkjunartad vindist mögulegt ad virka
stóranar Jökulsá á Bön og Jökulsá á
Fljótsdal í allt ad 500 m falli, en
vid það fengist svo skipti hundurum
þúsunda Vestafra. Um þessa athugasami
á stórvirkjunum í þessum stórra vatna
fallum hefur Sigurður Thoroddson flutt
sinnir í Væðingafélagi Íslands.

Reykjavík 18. 3. 1954

Leifur Þorsteinsson

Á uppdrættinum eru sýnd úrkomusvæði
allra helztu vatnsfalla, sem áætlanir
hafa verið gerðar um að virkja, á vænt-
anlegu orkuveitusvæði Austurlands.

Tölur tákna stærð úrkomusvæðis í km²

1:250 000

